

Religion i praksis

Vehjørn Horsfjord,
232 sider, Oslo: Universitetsforlaget, 2017.

Før i tiden holdt det gode borgerskap seg med en bok om skikk og bruk. Her kunne man lese hvordan man skulle oppføre seg til fest og hverdag i det gode selskap. Horsfjords bok er ikke beregnet på det gode borgerskap alene, men på alle som omgås det religiøse mangfoldet på jobb eller privat. Boken handler om skikk og bruk i møtet med andre religiøse retninger i dagens fler-religiøse samfunn. Forfatteren tar oss med på besøk hos buddhisme, hinduisme, islam, jødedom, katolisisme, ortodoks kristendom, protestantisk kristendom og sikhisme. Besøkene omfatter hjemmet og dagliglivet, kroppen, maten, gudshuset, året, livet og lederne.

Boken handler som sagt om skikk og bruk: vi får en god oversikt over viktige skikker og praksiser i religiøse tradisjoner som vi finner i Norge i dag. Det handler altså ikke om religionshistorie eller religionsteologi. Utgangspunktet er at religion er en viktig del av hverdagen for mange mennesker. Derfor reiser Horsfjord også det betimelige spørsmål: Hvor stor plass skal religion få i samfunnet? Utfordrer religioner viktige fellesverdier, eller gir de næring til en positiv identitet og etisk handling? Det er neppe tvil om at bedre kjennskap til skikk og bruk vil redusere konfliktnivået i møtet med andre religiøse overbevisninger. Det forhindrer ikke at man i tillegg lærer seg noe om religionenes historie, tankesystemer og fortellinger, men i så fall må man hente kunnskap fra Horsfjords litteraturliste.

I bokens avsluttende kapittel avrunder forfatteren med ni punkter som kan hjelpe oss alle til å håndtere det konkrete møtet med religiøst mangfold:

- Mennesker møtes, ikke religioner
- Mye fremmed har en forklaring
- Vær oppmerksom på mat og drikke, hilseskikker, klær og høytider
- Det er nesten aldri noen skam å spørre

- Vurder hvor informasjon om religion kommer fra, og hva den representerer
- Vær åpen for kritisk diskusjon om religion
- Vær oppmerksom på språket, men heng deg ikke opp i bagateller
- Be om unnskyldning, rett opp feil og tilgi andre

Boken bærer tydelig preg av at Horsfjord har hentet informasjon fra primærkildene – fra de ulike religioner og trossamfunn. Den er godt gjennomarbeidet og kan bli til stor nytte for oss alle i det nye multi-religiøse Norge. 80 % av danske og norske kristne har aldri samtalt med annerledes troende.

I en bredere sammenheng handler dialog om å redusere fiendebilder, utvikle vennskap på tvers av tro, rase, kjønn og kulturbakgrunn, og stimulere til felles handling for samfunnets skyld (*diapraksis*). Dialog gir muligheter for å se likheter og forskjeller i min og andres tro, gir meg en opplevelse av egen trosidentitet og legger til rette for et vitnesbyrd om tro. Her kan Horsfjords skikk og bruk være til hjelp – i *hverdagens dialog*: Kristne og mennesker med annen tro og livstydning kan i dialogen lære hverandre å kjenne som mennesker og skape relasjoner som naboer. I *samarbeidsdialog*: Gjennom dialog kan vi bidra til løsning av problemer som oppstår i et multi-religiøst samfunn. I *trodialog*: Den inter-religiøse dialogen kan ikke skilles fra kirkens forpliktelse til å dele det kristne budskap med andre.

Dialog handler om familie, arbeidsplass og nabolag. Nettopp her hjelper denne boken vanlige folk – til å finne møteplasser.

Knud Jørgensen

